

Nuorisovaltuuston esittely sekä oppilas- ja opiskelijakuntien yhdenvertaisuuden kehittämishanke

Tampereen vanhemmat ry. 17.11.2022

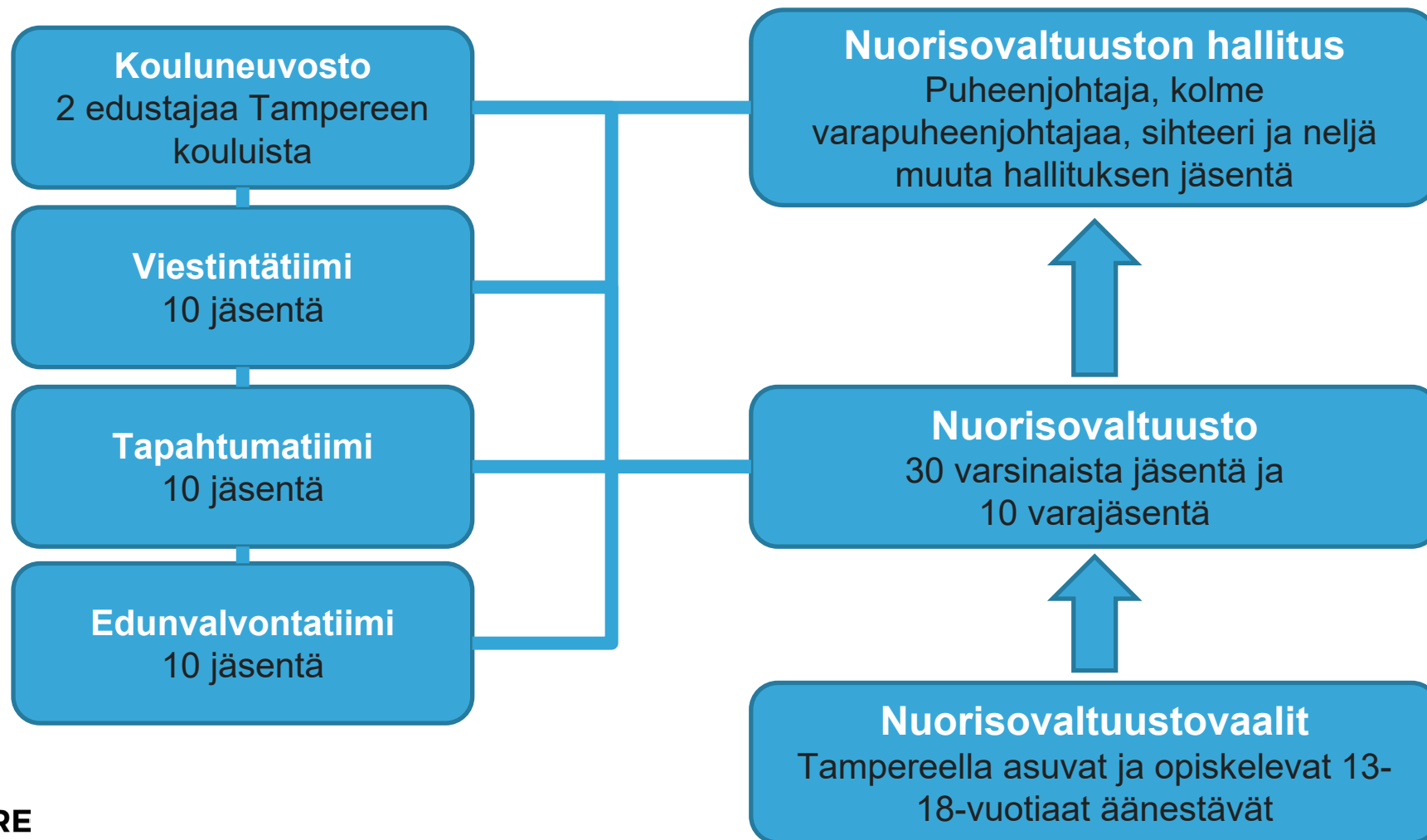
Nuorisovaltuusto pähkinänkuoressa

- Kuntalain edellyttämä ja nuorten muodostama vaikuttajaryhmä
- Poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton
- Valvoo nuorten etuja ja järjestää tapahtumatoimintaa
- 30 varsinaista jäsentä ja 10 varajäsentä, jotka valitaan kahden vuoden välein nuorisovaltuustovaaleilla
- Tekee aloitteita, lausuntoja, kannanottoja ja mielipidekirjoituksia
- Edustaa nuoria kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksen kehittämiskokouksissa ja kuudessa lautakunnassa

Nuorisovaltuuston toimintaa

- Nuorisovaltuuston toimintaa ohjaa 6.4.2022 hyväksytty toimintasuunnitelma
- Nuorisovaltuusto kokoontuu kuukausittain nuorisovaltuuston kokoukseen, lisäksi kolme tiimiä ja hallitus kokoustavat kuukausittain
- Nuorisovaltuusto järjestää kaksi kertaa vuodessa kouluneuvoston kokouksen, joihin kutsutaan kaksi edustajaa kaikista tamperelaisista kouluista
- Nuorisovaltuusto valitsee kalenterivuositain puheenjohtajan, kolme varapuheenjohtajaa, sihteerin ja neljä muuta hallituksen jäsentä
- Lautakuntaedustajat ja kaupunginvaltuuston edustajat valitaan kalenterivuositain

Nuorisovaltuuston organisaatio

Nuorisovaltuuston tapahtumat

- Kevät- ja syysseminaarit vuosittain, jotka ovat oppilas- ja opiskelijakuntien kouluttautumistapahtumia, jotka järjestetään kaksi kertaa vuodessa
- Kouluneuvoston kaksi kokousta vuosittain, jotka ovat oppilas- ja opiskelijakuntien vaikuttamistapahtumia kaupungin asioihin:
”Kouluneuvosto on nuorisovaltuuston alainen toimielin, joka toimii oppilaitosten, oppilas- ja opiskelijakuntien välisenä yhteistyö-, edunvalvonta- ja asiantuntijaelimenä. Siihen kuuluu kaksi edustajaa jokaisesta Tampereen alueen oppilaitoksesta ja edustajat valitaan oppilaitosten oppilas- ja opiskelijakuntien päättämällä tavalla.”
- Nuorten itsenäisyyspäivän juhlat vuosittain vuoteen 2025 saakka, jolloin kaupungille tehdään mahdollisesti uusi vieraanvaraisuushakemus

Oppilas- ja opiskelijakuntien yhdenvertaisuuden kehittämishanke

- Kehittää nuorten yhdenvertaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.
- Varmistaa oppilas- ja opiskelijakuntien riittävät toimintaedellytykset sekä luoda riittävä pohja vaikuttamistyölle.
- Muuttaa yleistä asennekulttuuria oppilas- ja opiskelijamyönteisemmäksi.
- Palkita oppilas- ja opiskelijakuntatoimijoita aktiivisuudesta.
- Kehittää yhteistyötä oppilaiden- ja opiskelijoiden sekä koulutuksen järjestäjän välillä.
- Tehdä toimintakulttuurin pysyvä ja vakiintunut muutos.

Hankkeen tausta

- Nuorisovaltuuston saaman palautteen ja keskusteluiden pohjalta aloitettiin oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnan kehittämistyö alkuvuodesta 2022.
- Kokonaisuutta varten muodostettiin työryhmä, johon kutsuttiin mukaan kaupungin perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen edustajat.
- Kehittämistyössä ollaan otettu huomioon kouluterveyskyselyn 2021, lukiolaisbarometrin 2022, amisbarometrin 2022 sekä kehittämiskeskus opinkirjon, koordinaatin ja Suomen Nuorisovaltuustojen Liiton oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnan kyselyn (1.9.2021-31.10.2021) tuloksia.
- Nuorisovaltuuston järjestämä Nuorten huoli –kysely keväällä 2020 (vastaajia 1594).

Työryhmä

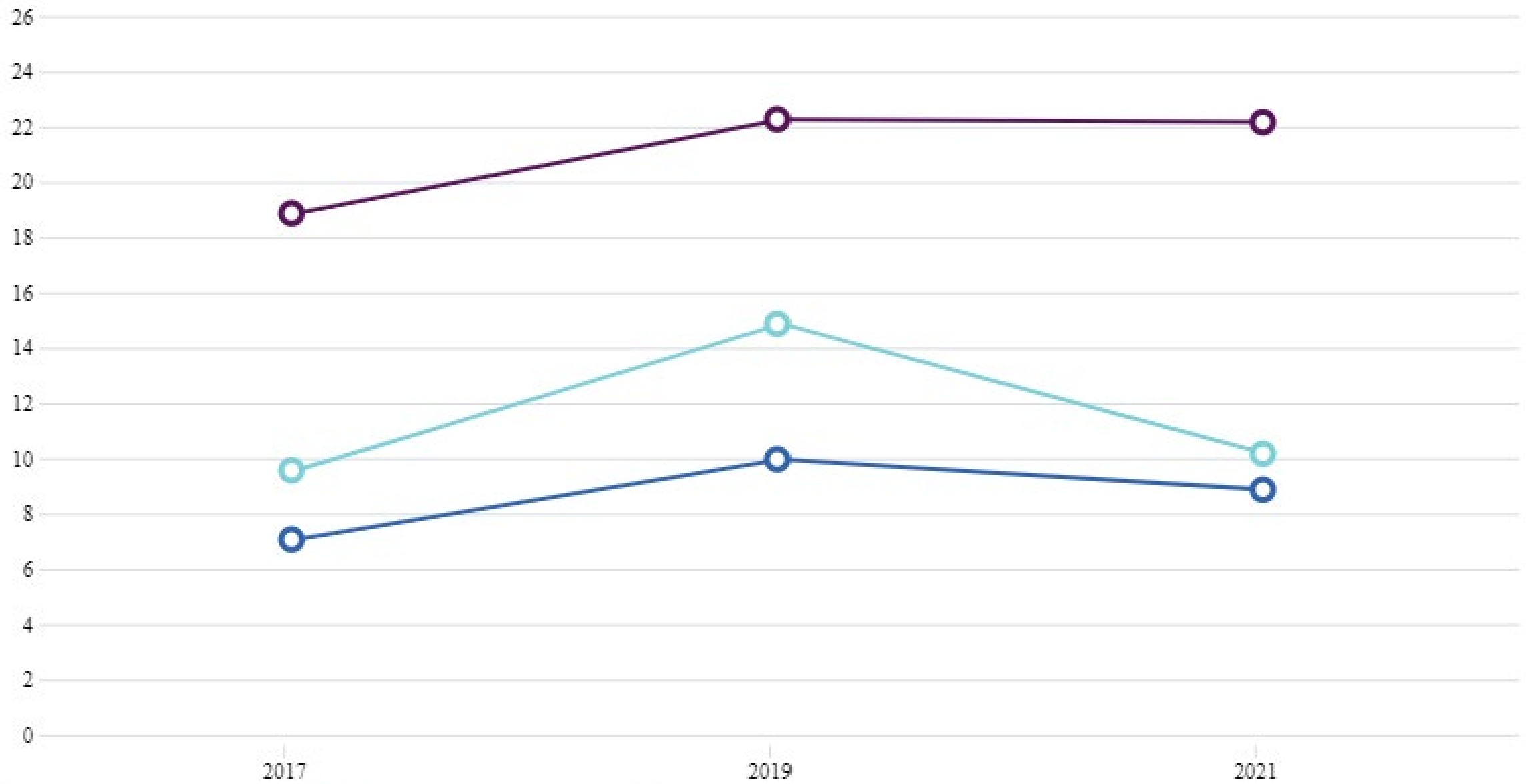
- Oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnan kehittämistä varten muodostettiin työryhmä kaupungin eri koulutusorganisaatioiden edustajista.
- Perusopetuksesta erikoissuunnittelija **Sannamaria Ahola**.
- Lukiokoulutuksesta kehittämisspäällikkö **Laura-Leena Leiwo**.
- Ammatillisesta koulutuksesta opiskelijakuntatoiminnan koordinaattorit **Tiina Räntilä** ja **Mervi Junno-Uski**.
- Nuorisovaltuustosta puheenjohtaja **Arttu Vuori**, 1. varapuheenjohtaja **Maria Markkula**, hallituksen jäsen **Anna Lindström**, jäsen **Tähkä Tolvanen**, jäsen **Elina Tuominen**, jäsen **Rasmus Riikonen** sekä jäsen **Evie Syreeni**.

Hankkeen perusta

- Perusopetuslain 47a §:n mukaan koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaskunta voi olla useamman koulun yhteinen. Oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja opetuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

”Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista. Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun.”

■ Perusopetus 8. ja 9. lk

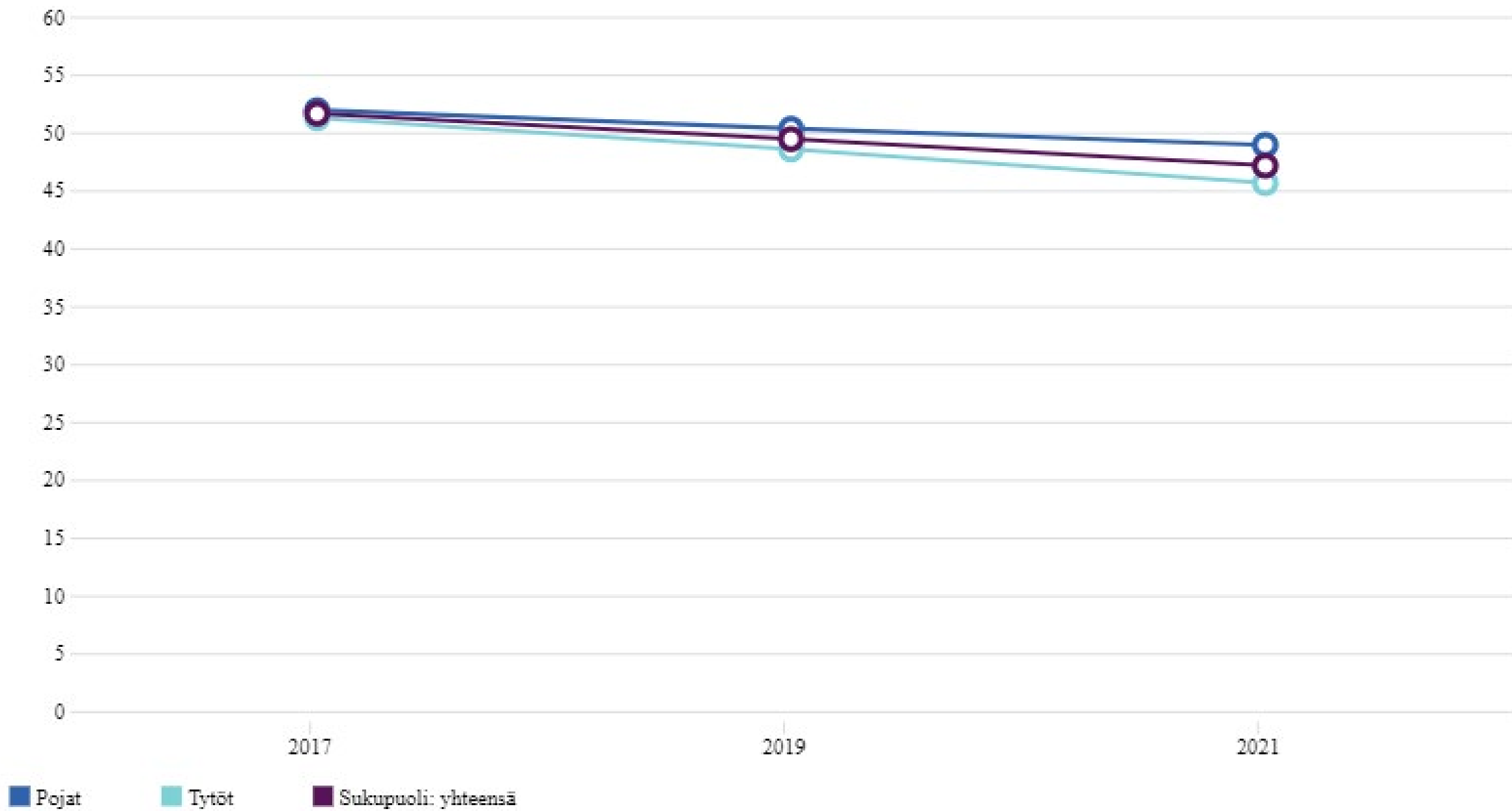
■ Lukio 1. ja 2. vuosi

■ Ammatillinen oppilaitos

Kouluterveyskyselyn tulokset

- Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan vain noin Tampereen alueen 8,9 % perusopetuksen 8.-9.-luokkalaisista koki koulussaan hyvät vaikuttamismahdollisuudet.
- Indikaattori perustuu kysymykseen: "Millainen mahdollisuus sinulla on ollut vaikuttaa seuraaviin asioihin koulussasi tai oppilaitoksessasi tämän lukuvuoden aikana?". Summaindikaattori muodostuu seitsemästä kysymyksen osiosta:
  1. Oppituntien järjestelyt (esim. työskentelytavat)
  2. Koulutyön tai opiskelun suunnittelu (mm. oppituntien sijoittelu, koulupäivän alkamisajankohta, koejärjestelyt)
  3. Välituntien tai taukojen suunnittelu tai toteutus
  4. Koulun tai oppilaitoksen yhteisten sääntöjen laatiminen
  5. Koulutilojen tai oppilaitoksen tilojen suunnittelu tai siistiminen
  6. Kouluruokailu (mm. ruokalistat, tilojen viihtyvyys)
  7. Koulun tai oppilaitoksen teemapäivien, juhlien, retkien ja leirikoulun järjestäminen

Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin hyvä, 2) melko hyvä, 3) ei hyvä eikä huono, 4) melko huono, 5) erittäin huono. Vastausvaihtoehdot uudelleen luokitellaan seuraavasti: 1=3, 2=2, 3=1, 4=0, 5=0. Osioden uudelleen luokitellut pistemäärät lasketaan yhteen. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat saaneet vähintään 14 pistettä.

Kouluterveyskyselyn tulokset

- Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan noin 47,2 % Tampereen alueen perusopetuksen 4.-5.-luokkalaisista on osallistunut koulun asioiden suunnitteluun.
- Indikaattori tuottaa tietoa niiden lasten osuudesta, jotka ovat osallistuneet koulun asioiden suunnitteluun kuluvan vuoden aikana. Kouluterveyskyselyssä kartoitettiin seuraavia asioita:
  1. Koulun yhteiset säännöt
  2. Välituntitoiminta
  3. Koulun piha-alueet
  4. Kouluruokailu
  5. Koulun juhlat, tapahtumat ja retket
  6. Oppituntien sisältö

Vastausvaihtoehdot: 1) paljon, 2) jonkin verran, 3) en ollenkaan. Vastausvaihtoehdot uudelleen luokitellaan seuraavasti: 1=3, 2=1, 3=0. Osioiden uudelleen luokitellut pistemäärät lasketaan yhteen. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat saaneet yhteensä vähintään 6 pistettä. Vastaajan on pitänyt vastata kaikkiin kysymyksen osioihin.

Tavoitteet

- **Yhdenvertaiset toimintaedellytykset**

- Säännöllinen kokoustaminen, kokousten suunnittelu yhdessä puheenjohtajiston ja ohjaavan opettajan kanssa
- Riittävät toimintamäärärahat lukuvuosittain
- Tila kokoustamiseen ja muut mahdolliset tarvittavat puitteet toiminnan järjestämiselle
- Toimintaa tukeva ohjaava opettaja, jolle on varattu riittävästi työaika oppilas- tai opiskelijakuntatoiminnan ohjaamiseen
- Oppilas- tai opiskelijaedustus opettajainkokouksissa sekä koulun tärkeimmissä työryhmissä

- **Yhdenmukaiset valintamenettelyt**

- Sama valintamenettely jokaiseen Tampereen oppilaitokseen

- **Toiminnan näkyvyyden ja saavutettavuuden kehittäminen**

- Yleisen asennekulttuurin muokkaaminen oppilas- ja opiskelijamyönteisemmäksi
- Henkilökunnan vuosittaiset koulutukset nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista
- Oppilaskunnan toiminnan tarkoituksen selkeyttäminen
- Aidon nuorisolähtöisyyden varmistaminen ja toiminnan mahdollistaminen koulun puolelta

- **Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen**

- Vuosittaiset hallituksen ja ohjaavan opettajan koulutukset
- Perehdytys edellisvuoden hallituksen kanssa
- Oppilas- ja opiskelijakuntien materiaalipankki (suunnitteilla)
- Yhteistyö opiskelijajärjestöjen kanssa vaikuttavuuden lisäämiseksi

Nykytilanne

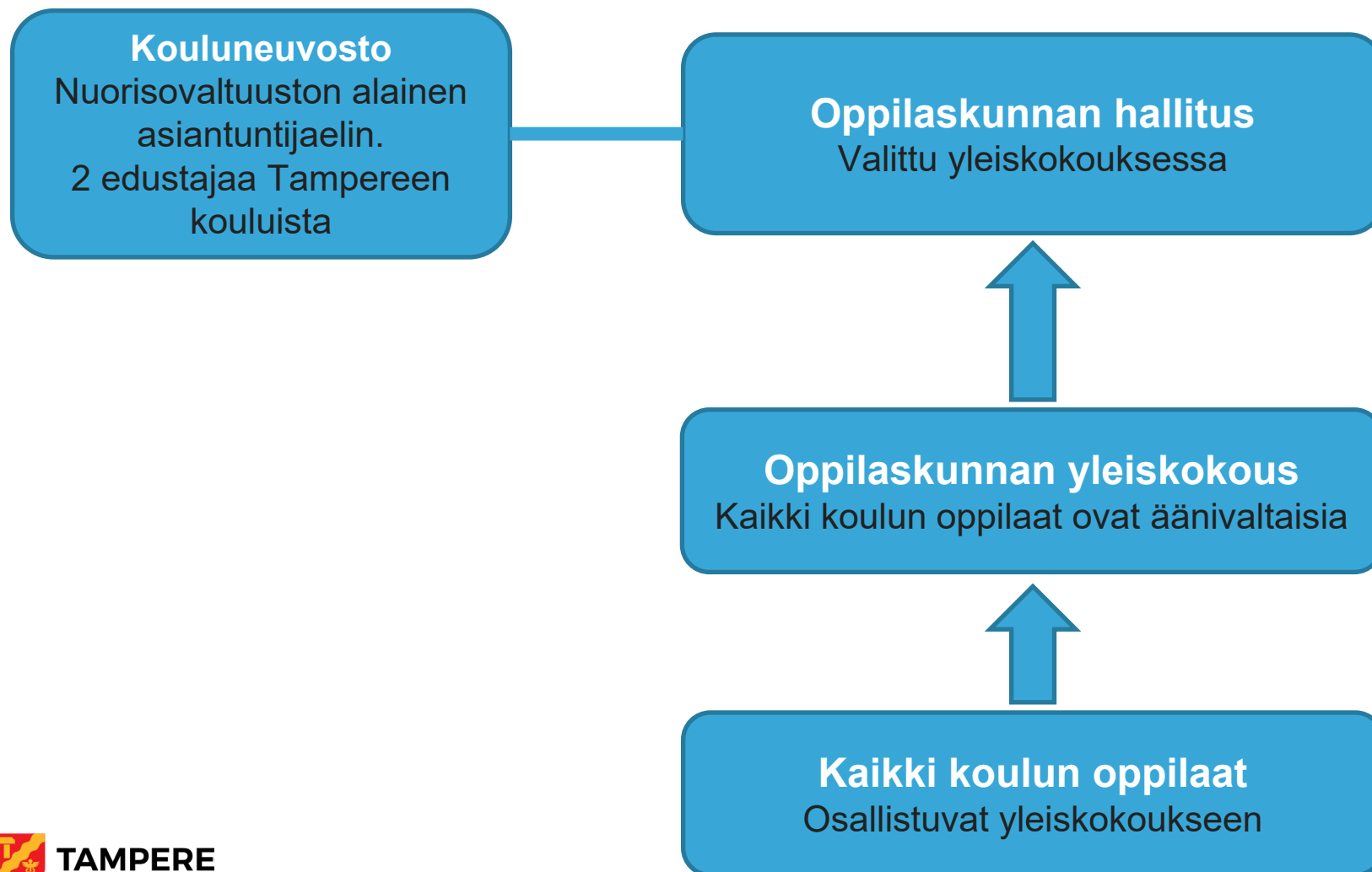
- Monissa Tampereen peruskouluissa on erilaiset valintamenettely oppilaskunnan hallituksen valitsemisessa. Joissain kouluissa voi olla myös sukupuolikiintiöitä.
- Erilaisia oppilaskunnan hallituksen valintamenettelyitä:
  - Jokaiselta luokalta valitaan edustajat oppilaskunnan hallitukseen.
  - Oppilaskunnan hallitus valitaan hakemusten perusteella.
  - Jäseneksi pääsee käymällä oppilaskunnan hallituksen kokouksissa.
  - Luokat valitsevat edustajansa edustajistoon ja edustajisto valitsee hallituksen.
  - Kaikki koulun oppilaat kokoontuvat yleiskokoukseen valitsemaan hallituksen.
- Nuorten yhdenvertaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien takaamiseksi on tarkoituksenmukaista luoda yhdenmukaiset valintamenettelyt.

Kehittämisen kulku

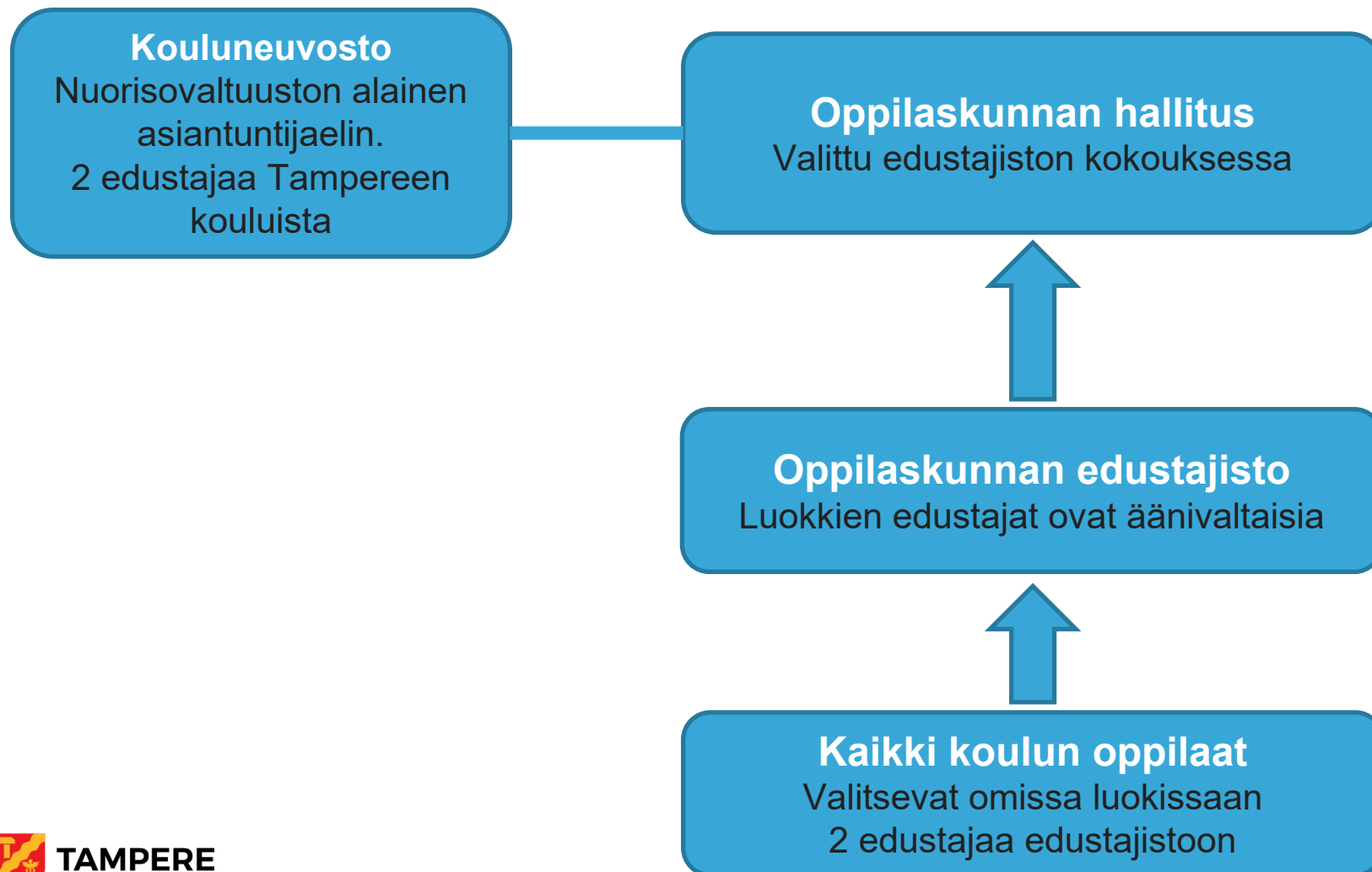
- Nuorisovaltuuston käymien keskusteluiden pohjalta luotiin kaksi eri vaihtoehtoista toimintamallia oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnan järjestämiselle.
- Nuorisovaltuusto kannattaa malli 1, yleiskokousmallia.
  - Yleiskokousmalli on käytössä pitkälti kaikissa Tampereen lukioissa.
  - Mahdollistaa jokaisen koulun oppilaan osallistumisen ja koulunlaajuiset oppilaskuntavaalit.
- Toinen vaihtoehto olisi ollut malli 2, edustajistomalli.
  - Tredu on harkinnut edustajistomallin käyttöönottamista, sillä se soveltuisi paremmin heidän tarpeisiinsa.
- Yleiskokousmallin käyttöönotosta on tehty kaupunkitasoinen toimintalinjaus.

Malli 1: Yleiskokousmalli

Malli 2: Edustajistomalli

Yhteinen toimintasääntö

- Nuorisovaltuusto suosittelee koulujen ottavan käyttöön yleiskokousmallin.
- Yleiskokousmallin käyttöönottamiseksi on luotu yhdenmukainen toimintasääntöpohja peruskouluille.
- Tarkoituksena olisi ottaa se käyttöön ja soveltaa se koulun toimintaympäristöön sopivaksi.
- Toimintasääntöpohja pitää sisällään kaikki perusopetuksen oppilaskuntatoiminnassa tarvittavat tiedot ja sitä työstetään yhdessä perusopetuksen kanssa edelleen.

Hankkeen toimenpiteet

- Nuorisovaltuusto jätti aloitteen oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten yhdenvertaisuuden kehittämistä 13.6.2022 ja sen aloitevastaus käsiteltiin sivistys- ja kulttuurilautakunnan talousarvion yhteydessä 14.9.2022.
- Kehittämiskeskus Opinkirjon asiantuntijoiden kanssa on käyty keskustelua oppilaskuntatoiminnan kehittämistä sekä nuorisovaltuuston ja koulujen välisestä yhteistyöstä.
- Kaupungin perusopetuksen johtoa tavattiin alkuvuodesta ja nuorisovaltuusto vieraili sittemmin perusopetuksen laajennetussa johtoryhmässä sekä rehtoreiden kehittämissyöryhmässä.
- Vantaan kaupungin nuorisovaltuusto on alustavasti tehnyt suunnitelmia samankaltaisen kehittämistyön käynnistämiseksi.

Hankkeen toimenpiteet

- Oppilas- ja opiskelijakuntien yhteinen materiaalipankki (Microsoft pohjainen).
- Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten yhteiset keskusteluryhmät.
- Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten koulutustapahtumien järjestäminen kaksi kertaa lukuvuodessa.
- Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitusten edustajien kutsuminen kouluneuvoston kokouksiin kaksi kertaa vuodessa. *”Kouluneuvosto on nuorisovaltuuston alainen toimielin, joka toimii oppilaitosten oppilas- ja opiskelijakuntien välisenä yhteistyö-, edunvalvonta- ja asiantuntijaelimenä.”*
- Kaupungin nuorisopalvelut ovat kouluttaneet perusopetuksen ja toisen asteen oppilas- ja opiskelijakuntien ohjaavia opettajia.

Hankkeen toimenpiteet

Perusopetuksessa on laadittu yhteiset oppilaskunnan hallituksen toimintalinjaukset.

- Oppilaskunnan hallituksen edustajat valitaan koko koulun laajuisilla vaaleilla ja jokaisella oppilaalla on mahdollisuus osallistua oppilaskunnan päätöksentekoon yleiskokouksessa.
- Noin kerran kuukaudessa oppilaskunnan hallituksen edustajat osallistuvat kaikki opettajat yhteen kokoavaan kokoukseen. Oppilaskunnan hallituksen edustajat ovat läsnä kokouksessa yhteisten asioiden käsittelyn aikana.
- Oppilaskunnan hallituksen edustajat osallistuvat yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksiin oppilaitoksissa.
- Jokainen koulu laatii oppilaskunnan hallituksen toiminnan vuosikellon ja liittää sen osaksi koulun lukuvuosisuunnitelmaa.

Hankkeen toimenpiteet

- Perusopetuksessa koulun kehittämismäärärahoista erotetaan selkeät toimintamäärärahat oppilaskunnan hallituksen käyttöön. Rehtori varmistaa, että koulussa huolehditaan oppilaskuntatoiminnan ohjaamisen riittävästä resursseista. Tämä mahdollistaa oppilaskunnan omatoimisen talousarvion laatimisen lukuvuosittain.
- Perusopetuksen kouluissa on varattu tila jokaisesta koulusta oppilaskunnan toimintaa varten.
- Perusopetuksessa oppilaskunnan ohjaustyön palkkio määräytyy OVTES 17 §:n mukaan. Sen mukaan vuosiluokkien 7–9 oppilaskunnan ohjaajaksi määrätyle opettajanviran haltijalle puolta vuosiviikkotuntipalkkiota vastaava korvaus, kun koulussa on 1–6 palkkaperusteryhmää ja yhtä vuosiviikkotuntipalkkiota vastaava korvaus, kun koulussa on 7–14 palkkaperusteryhmää ja puoltatoista vuosiviikkotuntipalkkiota vastaava tätä suuremmissa kouluissa. Tampereen peruskouluissa vuosiluokilla 1–9 oppilaskunnan ohjaustyötä tekevät opettajat saavat puoli vuosiviikkotuntipalkkiota vastaavan korvauksen.

Hankkeen toimenpiteet

- Lukioihin käyttöön yhdenmukaiset toimintasäännöt
- Lukioden opiskelijakuntien tukirahaa korotettiin 400 €/per lukio
- Ammatillisella puolella luotu opiskelijakuntatoiminnan käsikirja, joka tulee käyttöön myös peruskouluihin ja lukioihin
- Ammatillisen puolen opiskelijakuntatoiminta organisoidaan uudestaan ja sinne myös käyttöön yhtenevä toimintasääntöpohja
- Valtionapuhakemukseen oppilas- ja opiskelijakuntakoordinaattorin rekrytointi Tampereen kaupunkiin, jonka vastuulla olisi peruskoulujen, lukioden ja ammatillisten oppilaitosten oppilas- ja opiskelijakuntatyö seudullisesti

Kiitos!

Lisätietoja:

Arttu Vuori

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja

arttu.vuori@tampere.fi

045 169 3426

nuorisovaltuusto@tampere.fi

www.tampere.fi/nuorisovaltuusto

